

Hammashoito

Jos et osaa ruotsia riittävän hyvin, sinulla on oikeus tulkkiin.

Pysyäkseen terveinä suusi ja hampaasi tarvitsevat sekä omaasi että meidän apuamme. Maakäräjien oma yleinen hammashuolto (Folktandvården) auttaa sinua erityyppisissä hammashoitoasioissa, ja voimme löytää juuri sinulle sopivat ratkaisut yhteistyössä sinun kanssasi. Folktandvårdenilla on yleishoito-, sairaalahoito- ja erikoishammashoitoklinikoita. Folktandvårdenin asiakkaana voit valita sekä haluamasi klinikan että hammaslääkäriin. Klinikamme sijaitsevat läänin eri puolilla.

Yli puolet läänin asukkaista valitsee hammashoitajakseen Folktandvårdenin. Palveluksessamme on noin 630 henkeä, ja asiakkainamme käy yli vuosittain 150 000 potilasta. Löydät yhteystietomme puhelinluettelon keltaisilta ja sinisiltä sivuilta. Katso Tandläkareotsikon alta Folktandvården.

Yleinen hammashoito

Meillä on läänin alueella on 32 yleistä hammashoitoklinikkaa. Jos haluat tulla Folktandvårdenin asiakkaaksi, ota yhteyttä haluamaasi yleisen hammashoidon klinikkaan. Siellä saat ennalta ehkäisevän hammashoidon ohjeita sekä tutkimus- ja hoitopalveluja. Klinikamme ovat yhteydessä Försäkringskassan-sairausvakuutuskassaan, joka korvaa osan hammashoitokustannuksistasi. Folktandvårdenin hinnasto on sama kaikilla klinikoilla.

Haluatko tulla asiakkaaksemme? Ilmoittaudu haluamallesi klinikalle valitsemalla osoitteessa www.lio.se linkki Tandvård.

Erikoishammashoito

Maakäräjät vastaa läänin erikoishammashoidosta. Erikoishammashoito täydentää yleisiä hammashoitopalveluja ja yksityistä hammashoitoa. Saadaksesi palvelujamme tarvitset aina yleisen hammashoitoklinikan tai yksityisen hammaslääkäriin antaman lähetteen.

Linköpingin yliopistollisen sairaalan leukakirurgian klinikka (Käkkliniken) ja sen erikoisasiantuntijat auttavat henkilöitä, joilla on vaikeita kasvojen epämuodostumia ja vaativia leukakirurgisia toimenpiteitä edellyttäviä hammas- tai leukavammoja. Klinikalle tulee läheteellä potilaita myös muiden maakäräjien alueilta.

Läänissä on useita erikoisasiantuntijakeskuksia. Niiden erityisaloina ovat oraalinen protetiikka (hammasproteesit), parodontologia (iensairaudet), purentafysiologia (leukavaivat), juurihoito, hampaiston oikomishoidot ja pedodontia, jossa hoidetaan vaikeita lasten hammasmätätapauksia. Lisäksi erikoishammashoito tutkii ja kehittää uusia hoitomenetelmiä sekä vastaa Folktandvårdenin henkilöstön lisä- ja jatkokoulutuksesta.

Sairalahammashoito

Sairalahammashoidon (Sjukhustandvården) asiakkaat ovat usein potilaita, joilla on sairaudesta ja lääkityksestä johtuvia vaativia hammashoito-ongelmia. Itä-Götanmaan sairaalahammashoidolla on klinikat Ålerydissa ja Linköpingin yliopistollisessa sairaalassa, Motalan sairaalassa ja Norrköpingissä Vrinnevin sairaalassa. Klinikoiden henkilökunnalla on syöpään sairastuneiden, liikenneonnettomuudessa loukkaantuneiden, geriatriapotilaiden ja infektio-tauteista kärsivien henkilöiden suuonteloiden hoidossa tarvittavat erikoistaidot. Lisäksi on hammasklinikoita, joiden

henkilökunnalla on kehitysvammaisten ja psyykkisistä sairauksista kärsivien henkilöiden hampaiden hoidossa tarvittavat erikoistaidot.

Äkillinen hammashoitotarve

Ota ensisijaisesti yhteyttä omaan hammaslääkäriisi tai soita Folktandvårdenin päivystyksen numeroon 112.

Arkisin klo 08.00-16.00, lauantaisin, sunnuntaisin ja arkipyhäisin klo 08.00-14.00 sinut ohjataan lähimmälle päivystävälle hammaslääkärille.

Vakavat hammas- ja leukavammat

Vakavissa hammas- ja leukavammoissa sekä vaikeissa äkillisissä tilanteissa pyydämme ottamaan yhteyttä Linköpingin yliopistollisen sairaalan leukakirurgian klinikkaan.

Pelkäätkö hampaiden hoitamista? Saat apua soittamalla numeroon 020-86 19 19.

Onko hammaslääkärissä käynti sinusta epämiellyttävää? Et ole ainoa niin tunteva tässä maassa! Joka kymmenes aikuinen ruotsalainen pelkää nykyisin jossain määrin hammaslääkärissä käyntiä. Tunne on yhteinen sekä miehille että naisille kuin myös nuorille ja vanhoille. Folktandvårdenilla on läänissä useita hammashoitoryhmiä, jotka ovat erikoistuneet pelkotiloista kärsivien asiakkaiden hoitamiseen. Ryhmät tarjoavat psykologisten palvelujen ohella hypnoosi- ilokaasu- ja nukutusmahdollisuuden.

Yksityiset hammaslääkärit

Yksityisten hammaslääkäreiden nimiluettelo on maakäräjien luettelon ohessa Eniron luettelon keltaisilla sivuilla.

Maksut

Hammaslääkärikäynnin maksut riippuvat tehdyistä toimenpiteistä.

Ilmainen hammashoito lapsille ja nuorille

Jokainen voi valita, käyttääkö Folktandvårdenin vai yksityisen hammaslääkäriin palveluksia. Kolme vuotta täyttävien lasten vanhemmat sekä maahan juuri muuttaneet saavat kirjallista tietoa tästä valintamahdollisuudesta. Tehdyn valinnan voi halutessaan muuttaa. Kaikki tavallinen hammashoito sekä erikoishammashoito on ilmaista sen vuoden loppuun saakka, jolloin henkilö täyttää 19-vuotta. Muu kuin selkeästi normaaliksi katsottava hammashoitotarve ei kuulu maksuttoman hoidon piiriin, vaan siitä joutuu jokainen maksamaan itse.

Aikuisten maksut

Hoidon suorittaja määrittää hammashoidon hinnan. Asiakkaan maksaessa hoidosta siitä vähennetään sairausvakuutustoimiston (Försäkringskassan) osuus.

Ehkäisevä hammashoito sekä vanhusten ja toimintarajoitteisten välttämätön hammashoito

Vuodesta 1999 lähtien vanhuksilla ja suurta henkilökohtaista hoitoa tarvitsevilla toimintarajoitteisilla henkilöillä on ollut oikeus maksuttomaan ehkäisevään hammashoittoon, johon sisältyy yksilöllinen suun terveydentilan tutkimus ja arviointi. Välttämättömäksi arvioidusta hammashoidosta potilas maksaa käsittelykerralta seuraavat maksut:

yleishammaslääkärillä.....150 kr
erikoishammaslääkärillä.....300 kr
hammashoitajalla/suuhygieenikolla.....100 kr

Maksut lasketaan yhteen avoimessa terveydenhoidossa kertyvien potilasmaksujen kanssa. Nykyisin on voimassa 900 kruunun maksukatto. Tässäkin tapauksessa asiakas voi valita Folktandvärdenin ja yksityisen hammashoidon välillä.

Tämän etuuden piiriin kuuluvia ovat henkilöt, jotka

- asuvat erityisasuntolassa
- saavat laajaa kotisairaanhoitoa
- ovat ”Laki tuesta ja palveluista tietyille toimintarajoitteisille” -säädöksen piirissä (LSS-laki)
- asuvat omassa asunnossa, ja heillä on vastaavat tuki- ja palvelutarpeet kuin yllä mainituilla ryhmillä.

He saavat hoitoon tarvittavan todistuksen kunnan vanhus- ja vammaishoidon henkilöstöltä. Myös terveystieteiden, psykiatrian, kuntoutuksen ja tiettyjen sairaalaklinikoiden henkilöstö voi kirjoittaa todistuksen. Maakäräjät kirjoittaa todistuksen perusteella hammashoitokortin.

Lyhytaikaisen sairaanhoidon johdosta rajoitetun ajan annettava hammashoito

Tietyissä sairaustapauksissa varsinaiseen sairaanhoitoon sisältyy tietty hammashoito. Hoitava lääkäri ratkaisee asian yhteistyössä hammashoidon kanssa. Tällöin vaaditaan, että hoitava lääkäri kirjoittaa lähetteen hammashoittoon. Potilaana asiakas maksaa samat maksut kuin vanhusten ja toimintarajoitteisten välttämättömässä hammashoidossa.

Leukakirurgia

Leukakirurgisessa hoidossa sovelletaan hammashoitotaksaa, joka kattaa useimmat erilaiset käsittelyt. Esimerkiksi viisaudenhampaiden poistoleikkaukset sisältyvät tällaiseen hoitoon. Tietyissä vaativissa suukirurgisissa hoitotapahtumissa asiakas maksaa saman maksun kuin sairaalalääkärin vastaanotolla käynnistä, 300 kruunua.

Erityisen suuri hammashoitopelko

Jos asiakas pelkää hammashoitoa erityisen paljon, hänellä on mahdollisuus saada ennen hammashoidon alkamista psykologin tukea hammashoitopelon käsittelemiseksi. Tällöin asiakas maksaa potilasmaksun, jonka suuruus määräytyy edellä olevan kohdan ”Lyhytaikaisen sairaanhoidon johdosta rajoitetun ajan annettava hammashoito” säännösten mukaisesti. Keskustele asiasta hammaslääkärin kanssa.

Asiakkaan oikeudet hammaslääkärissä

Asiakkaalla on oikeus saada ennen hoidon aloittamista kustannusarvio, mutta tällöin hammaslääkäri veloittaa tutkimuksesta ja hoitoarvion tekemisestä. Hammaslääkäri kertoo tarjolla olevista eri hoitomuodoista ja hampaidesi terveydentilasta.